

REFERAT Udvalg for lighed i sundhed d. 16-03-2023

Mødedato Torsdag d. 16. marts 2023 kl. 09:00

Mødested Regionshuset Viborg, Konferencelokalet, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Børn og unges mentale sundhed.....	3
Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed.....	4
Opsamling på besøg på Specialcenter Skovvang.....	5
Præsentation af rapporten "Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen".....	7
Invitation til dialog med almen praksis.....	8
Digital forløbsguide - opsamling fra sidste møde.....	9
Godkendelse af referat fra seneste møde i udvalget.....	10
Gensidig orientering.....	11

Punkt 1: Børn og unges mentale sundhed

1-00-14-22

Resume

Udvalget gives en præsentation af, hvad 'Hvordan har du det? 2022' viser om børn og unges mentale sundhed og får en indledende drøftelse af udvalgets ønsker og ambitioner i forhold til arbejdet med området.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter det videre arbejde med emnet 'Børn og unges mentale sundhed'.

Sagsfremstilling

Den seneste 'Hvordan har du det' viser, at det går den forkerte vej, når det gælder udviklingen i børn og unges mentale trivsel. Således viser rapporten blandt andet, at andelen af borgere med god trivsel og livskvalitet blandt de 16-24-årige og de 25-34-årige i perioden fra 2013 til 2021 er faldet fra henholdsvis 85 % til 70 % og fra 78 % til 68 %. Ligeledes viser rapporten, at andelen af 16-24-årige, der er generet af angst og anspændthed, i perioden fra 2013 til 2021 er steget fra 4 % til 14 %.

Som det fremgår af udvalgets kommissorium, er børn og unges mentale sundhed et af de temaer, udvalget skal beskæftige sig med.

Som afsæt for en indledende drøftelse af området, vil forsker Jes Bak Sørensen fra DEFACTUM give en nærmere præsentation af, hvad 'Hvordan har du det?' fortæller om børn og unges mentale sundhed, samt hvilken viden der er på området.

Herefter ønskes en drøftelse i udvalget af, hvordan udvalget ønsker at arbejde med emnet med henblik på, at administrationen efterfølgende, med udgangspunkt i udvalgets drøftelse og ønsker, udarbejder et forslag til den videre proces.

Beslutning

Jes Bak Sørensen gav en indledende præsentation omkring børn og unges trivsel og mentale sundhed med udgangspunkt i 'Hvordan har du det? 2022', rapporter fra VIVE, Center for Ungdomsforskning, mv.

Baggrunden for præsentationen tog udgangspunkt i udvalgets opgave med at belyse området og komme med forslag til, hvor og hvordan der kan sættes initiativer i gang, der kan medvirke til at skabe målbare forbedringer i forhold til børn og unges mentale sundhed.

Udvalget drøftede i forlængelse af oplægget, hvor og hvordan opgaven kan gribes an. Der var enighed om, at der ikke nødvendigvis skal sættes noget nyt i gang, men at man også ønsker at fokusere på noget af det, vi ved virker, med henblik på at gøre mere af det.

Udvalget ønsker derfor indledningsvist at se nærmere på, hvad der sker i klyngesamarbejdet, så man bygger videre på noget af det, der allerede er sat i gang eller muligvis kan sætte noget i gang i et samarbejde.

Emnet sættes på dagsordenen, som opfølgning på denne drøftelse, på et kommende møde. De udvalgsmedlemmer, der også sidder med i en klynge, skal give en kort orientering om, hvad der sker, og hvad der er aftalt i deres klynge. Udvalget ønsker herefter at drøfte, om der er noget af det, der allerede er i gang i klyngerne, udvalget kan følge eller byde ind i.

Udvalget ønsker derudover at indlede en dialog med psykiatri- og socialudvalget. Det blev aftalt, at formandsskabet inviterer formandsskabet for psykiatri- og socialudvalget til en drøftelse om, hvor udvalgene måske kan spille sammen om at sætte noget i gang.

Purnima Erichsen og Bent Graversen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Puljen til nye initiativer til øget lighed i sundhed

1-00-14-22

Resume

Udvalget drøfter principper og kriterier for udmøntning af puljen til øget lighed i sundhed afsat i Budget 2023.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter principper og kriterier for udmøntning af puljen til øget lighed i sundhed afsat i Budget 2023

Sagsfremstilling

I forbindelse med Budget 2023 blev der afsat 8 mio. kroner til nye initiativer, der skal afhjælpe ulighed i sundhed.

Af budgetforliget følger:

"Nye initiativer til øget lighed i sundhed"

Som et af de fire temaer i den styrende politiske ambition ønsker forligspartierne en øget indsats for øget lighed i sundhed. Forligspartierne er derfor enige om, at der prioriteres en pulje på 8 mio. kr. til nye initiativer til øget lighed i sundhed.

Nogle af de nye initiativer skal målrettes udfordringerne med børn og unges trivsel og mentale helbred til gavn for de unge og børnene, men også deres familier og netværk. Herudover ønsker forligspartierne, at en del af midlerne prioriteres til brobygning til sundhedsvæsenet. Organisationer fra civilsamfundet som fx Headspace, Woods By HUMAN Results og Social sundhed kan være bindeled imellem grupper af udsatte borgere og sundhedsvæsenet. Vi inviterer disse og andre relevante civilsamfundsorganisationer til drøftelser om samarbejdsmuligheder om fællesindsatser i forhold til målgruppen.

Initiativerne skal følges af forskning for derved at sikre udvikling og implementering af indsatser, der rent faktisk bidrager til øget lighed i sundhed".

På den baggrund ønskes en drøftelse i udvalget af, hvilke principper og kriterier udvalget ønsker at ligge til grund for udmøntning af puljen samt en indledende drøftelse i udvalget af, hvordan dialogen med civilsamfundsorganisationerne kan sættes ind i en systematisk ramme.

Koncerndirektør Anders Kjærulff deltager i drøftelsen.

Beslutning

Udvalget drøftede puljen til indsatser for øget lighed i sundhed. I forhold til denne pulje er der flere muligheder. Udvalget kan selvstændigt foreslå at igangsætte konkrete indsatser, og der kan indgås samarbejder med andre aktører.

Udvalget drøftede i forlængelse heraf, hvordan man ønsker at arbejde sammen med civilsamfundets organisationer. Én tilgang kunne være at udpege nogle konkrete problemstillinger, som man gerne vil arbejde med og så se på, hvilke samarbejder og partnerskaber man kunne indgå i og hvordan. Udvalget finder tanken om partnerskaber spændende og ønsker at undersøge mulighederne nærmere.

Det blev aftalt, at administrationen skitserer, hvad der er muligt indenfor de gældende rammer med henblik på, at udvalget drøfter emnet igen på det kommende møde.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Opsamling på besøg på Specialcenter Skovvang

1-00-14-22

Resume

Udvalget besøgte på deres møde den 22. november 2022 Specialcenter Skovvang i Holstebro. Udvalget samler op på dette besøg med henblik på at afdække, hvad udvalget fik med fra besøget, og om der er noget, der skal inddrages i det videre arbejde.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter besøget på Skovvang med henblik på at afdække, om der er læring herfra, der skal inddrages i det videre arbejde.

Sagsfremstilling

Specialcenter Skovvang er Danmarks ældste forsorgshjem. Centrets opgave er at være et åndehul for mennesker, der lever et kaotisk liv. Det kan være på grund af f.eks. misbrug, svære sociale og/eller psykiske vanskeligheder.

På møde den 22. november 2022 besøgte udvalg for lighed i sundhed Specialcenter Skovvang med henblik på at høre mere om den organisering og indsats, som Skovvang leverer til socialt udsatte, herunder snitfladerne mellem de kommunale indsatser på Skovvang over til de regionale sundhedsindsatser samt om snitfladen til almen praksis.

På mødet blev udvalget blandt andet orienteret om et projekt i samarbejde med Holstebro Kommune og Regionspsykiatrien Gødstrup. Projektet 'Fra zoneindsats til samstemt forløb', i daglig tale MPO-projektet, var et forsøg med at etablere midlertidige psykiatriske omsorgspladser og en fremskudt opsøgende indsats. De midlertidige psykiatriske omsorgspladser er inspireret af de akutpladser, som Holstebro og flere kommuner har etableret på det somatiske område. I indsatsen koordinerer medarbejderne borgernes kontakt til forskellige instanser. De kan ledsage borgerne til møder, samtaler og undersøgelser i f.eks. Regionspsykiatrien Gødstrup. På de to midlertidige omsorgspladser har brugerne mulighed for at opholde sig i op til otte uger, og 40 borgere har siden starten i 2021 været en del af projektet. Heraf har 16 været indskrevet på en omsorgsplads. Fokus i indsatsen har været på at nå de mest udsatte borgere med omsorg, der er tilrettelagt fleksibelt og smidigt.

Evalueringen af projektet er nu færdig og er vedlagt som bilag. Hovedkonklusionerne af evalueringen viser en tendens til et fald i antallet af indlæggelser og varigheden af indlæggelserne. Der tegner sig samtidig et billede af, at borgerne har fået mere stabilitet og ro i deres hverdag og dermed et bedre grundlag for forandringer og nye livsmuligheder. Evalueringen viser videre, at medarbejderne i både kommune og region i stor stil bakker op om projektet og at de oplever, projektet gavner borgerne. På baggrund af projektets resultater, har Holstebro Kommune besluttet, at gå videre med to midlertidige psykiatriske omsorgspladser på Specialcenter Skovvang og med den opsøgende, forebyggende indsats.

Rådet for Socialt Udsatte har samlet en række forslag til konkrete initiativer, som kan hjælpe socialt udsatte mennesker og sikre mere lighed i sundhed. Det handler både om, hvordan socialt udsatte mennesker møder sundhedsindsatser i henholdsvis kommunen, hos egen læge samt på hospitalet og samtidig om, hvad der skal til, for at socialt udsatte mennesker ikke falder mellem systemerne.

I forbindelse med drøftelsen kan anbefalingerne fra Rådet for Socialt Udsatte med fordel inddrages: [Lighed i sundhed - Rådet for Socialt Udsattes anbefalinger - Rådet for Socialt Udsatte](#)

I forhold til kommunerne lyder anbefalingerne, at der skal oprettes sengepladser til socialt udsatte, at der skal laves fremskudte sundhedsindsatser, at der skal forebygges skader af et udsat liv, og at kommunerne skal få alle med i socialtandplejen. Anbefalingerne til almen praksis handler om at udvide konsultationen for socialt udsatte mennesker og at etablere et samarbejde mellem region, kommuner og udvalgte praktiserende læger. Anbefalingerne til hospitalerne handler om at udbrede ordningen med socialsygeplejersker, at ansætte socialoverlæger i somatikken og at indføre socialoverlæger og socialsygeplejersker i psykiatrien. Rådet for Socialt Udsattes anbefaler desuden, at der oprettes forpligtende partnerskaber mellem region og kommuner. Der kan læses mere om de enkelte anbefalinger via linket: [Lighed i sundhed - Rådet for Socialt Udsattes anbefalinger - Rådet for Socialt Udsatte](#).

Beslutning

Mette Kjølbjerg gav et kort oplæg om Rådet for Socialt Udsattes anbefalinger.

Udvalget drøftede mulige indsatsområder i relation til anbefalingerne, herunder de indsatser, der kan tænkes samarbejder omkring, da de kan ligge i både region og kommune. Det kunne eksempelvis være fremskudte sundhedsindsatser.

Udvalget drøftede også anbefalingen omkring socialoverlæger med henblik på, at administrationen på et kommende møde giver et bud på, hvad vi allerede står på i Region Midtjylland, og hvad man eventuelt kunne lægge til, samt hvordan man har arbejdet med det andre steder. Det blev ligeledes drøftet, at dette også kunne være et emne, udvalget skal gå i dialog med psykiatri- og socialudvalget om, da en af anbefalingerne fra Rådet for Socialt Udsatte peger på socialoverlæger i psykiatrien.

Udvalget drøftede videre muligheden for at indbyde til dialog i forhold til at oprette forpligtende partnerskaber mellem kommuner og region og række ud til civilsamfundsorganisationer i forhold til at arbejde sammen.

Det blev aftalt, at administrationen skal beskrive/skitsere mulige projekter i relation til Rådets for Udsattes anbefalinger, der kunne være relevant for udvalget at undersøge nærmere.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Udvalget besluttede den 5. januar at udsætte opsamlingen af besøget den 22. november 2022 til næste møde, hvor den kombineres med rapporten fra Rådet for Socialt Udsatte.

Bilag

Evaluerings Fra zoneindsats til samstemt forløb

Punkt 4: Præsentation af rapporten "Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen"

1-00-14-22

Resume

Der gives en præsentation af Sundhedsstyrelsens publikation fra 2022 "Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen".

Direktionen indstiller,

at præsentationen af Sundhedsstyrelsens publikation drøftes med fokus på, om der er noget herfra, udvalget ønsker at undersøge nærmere.

Sagsfremstilling

Ulighed i sundhed skyldes forskellige faktorer. Forskelle i arv, fysisk miljø, sociale og økonomiske forhold samt sundhedsadfærd har betydning for ulighed i sundhed.

Sundhedsvæsenet er for alle, men alligevel er der forskel på, hvem der får mest gavn af forebyggelse, tidlig opsporing, behandling og rehabilitering. Hvis vi skal gøre op med den forskel, er det vigtigt at møde patienterne forskelligt.

Sundhedsstyrelsens rapport "Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen" peger på, at der er behov for at arbejde med organisatorisk sundhedskompetence, der handler om evnen til at imødekomme borgernes forskellige viden og ressourcer. Nogle borgere skal have mere hjælp end andre til at håndtere deres sygdom, og hvad den kræver af behandling, kontroller, rehabilitering mv. Det er derfor vigtigt, at medarbejdere og ledere opnår indsigt i, hvordan borgeres sundhedskompetence påvirker deres forståelse af sundhedsinformation, kommunikation med sundhedsprofessionelle, egenomsorg og navigation i sundhedsvæsenet, samt hvordan disse forhold kan imødekommes. Ligeledes er det vigtigt, at de kender til organisationers og sundhedsprofessionelles rolle og ansvar i relation til sundhedskompetence.

På mødet giver administrationen en præsentation af publikationen med særligt fokus på de beskrevne veje til at styrke den organisatoriske sundhedskompetence.

Beslutning

Mette Kjølbjerg gav et oplæg om Sundhedsstyrelsens publikation "Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen" med fokus på den organisatoriske sundhedskompetence.

Det blev drøftet, hvordan det kan afdækkes, om borgerne forstår det, de modtager fra Sundhedsvæsenet. Her blev Steno Diabetes Center fremhævet som et sted, hvor man har benyttet borgerinddragelse meget med henblik på at lave gode patientforløb, og som det kunne være relevant at kigge på.

Udvalget påpegede, at Udsatterådet med fordel kunne tænkes ind i forhold til dette arbejde, og at udvalget kan lade sig inspirere af, hvad Udsatterådet får afdækket og finder ud af.

I forlængelse heraf drøftede udvalget flere muligheder for inddragelse.

Udvalget er blevet præsenteret for en oversigt over, hvad der allerede er i gang, og har herudfra udpeget nogle områder, der følges.

I forhold til det videre arbejde, så ønsker udvalget en fælles drøftelse med Udsatterådet om kommunikation med og til udsatte borgere. Det er udvalgets forventning, at man kan noget særligt i samspillet mellem Udsatterådet og dette udvalg, fordi det sammen er muligt at se på tværs.

Det blev aftalt, at udvalget følger dette område med udgangspunkt i de projekter og initiativer, det tidligere er aftalt at følge.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Sundhedskompetence i det danske sundhedsvæsen

Punkt 5: Invitation til dialog med almen praksis

1-00-14-22

Resume

Udvalg for lighed i sundhed ønsker at gå i dialog med PLO-Midtjylland om et projekt om særligt sårbare patienter i almen praksis. Administrationen har udarbejdet en projektskitse til drøftelse i udvalget, som efter tilretning kan bruges i dialogen med PLO-Midtjylland. Udvalget har også muligheden for at koble sig på igangværende indsatser med yderligere initiativer og evaluering/følgeforskning.

Direktionen indstiller,

- at udvalget drøfter og giver input til skitsen til et samarbejdsprojekt med PLO-Midtjylland,
- at udvalget drøfter muligheden for at koble et projekt på igangværende initiativer, og
- at udvalget drøfter og beslutter den videre proces i forhold til PLO-Midtjylland.

Sagsfremstilling

Udvalg for lighed i sundhed har bedt administrationen om at udarbejde en skitse til et projekt med fokus på særligt sårbare patienter. Skitsen skal bruges til at gå i dialog med PLO-Midtjylland om muligheden for et fælles projekt i almen praksis i et udvalgt geografisk område. Projektet skal overordnet set bidrage til at løfte indsatsen for sårbare patienter i almen praksis.

Administrationen har udarbejdet en overbliksskitse til mulige projektelementer, som udvalget i første omgang bedes drøfte og komme med input til. Efter tilretning af skitsen er det forventningen, at udvalget kan bruge skitsen i dialogen med PLO-Midtjylland. For tydeligt at signalere ønsket om et samarbejdsprojekt er det vurderet, at der udelukkende skal være tale om en skitse, så drøftelser om muligheden for et fælles projekt er så åbne som muligt, men alligevel med et konkret indhold. Skitsen er vedlagt som bilag.

Administrationen har samtidig i vedlagte notat beskrevet en række indsatser i almen praksis i forhold til sårbare patienter. Der beskrives både indsatser, der allerede er i gang, men også indsatser, hvor der er behov for implementeringsstøtte og yderligere tiltag.

Der er her oplagte muligheder for tilknyttede projekter og dertil knyttet evaluering eller følgeforskning, som kan være initieret af udvalget og PLO-Midtjylland i fællesskab. Det kan f.eks. dreje sig om projekter i tilknytning til det nationale multisygdomsprojekt, evaluering/forskning i forbindelse med fokuserede somatiske undersøgelser og konsulterende samtaler for børn, der ikke har deltaget i børneundersøgelser eller at understøtte initiativer under Deep End Danmark.

Beslutning

Det blev aftalt, at formandskabet tager den indledende kontakt til PLO-Midt med henblik på en dialog om muligheden for at indgå i et projekt/samarbejde.

Udvalget tilkendegav herudover deres fortsatte interesse for at følge implementeringen af de nye ydelser i overenskomsten, som de tidligere er blevet præsenteret for.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Skitse til projekt om sårbare patienter i almen praksis

Indsatser i almen praksis i forhold til sårbare patienter

Punkt 6: Digital forløbsguide - opsamling fra sidste møde

1-00-14-22

Resume

Udvalget orienteres om, hvilke afdelinger der lige nu arbejder med forløbsguiden, og på baggrund heraf drøfter udvalget potentialet i at udbrede løsningen til flere afdelinger/områder.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter potentiale i at udbrede løsningen til flere afdelinger og områder.

Sagsfremstilling

På seneste møde den 5. januar 2023 blev udvalget præsenteret for Den digitale forløbsguide. Forløbsguiden er en app, der hjælper patienten med at huske vigtige datoer og informationer, når de er relevante i behandlingsforløbet. Det giver patienten forudsigelighed og støtte til at forberede sig. Løsningen kan understøtte, at de sundhedsprofessionelle får givet kvalificeret information i øjenhøjde og hele tiden styrke kvaliteten og fagligheden i kommunikationen.

Udvalg for lighed i sundhed besluttede tilbage i oktober 2022, at de ønsker at følge arbejdet med den digitale forløbsguide og i forbindelse med præsentationen på mødet den 5. januar, bad udvalget om en oversigt, der siger noget om, hvem der bruger digital forløbsguide lige nu, herunder hvor mange afdelinger det drejer sig om. Udvalget vurderede, at en sådan oversigt er væsentlig viden i forhold til at vurdere potentialet i at udbrede løsningen og i forhold til at give politikerne mulighed for at understøtte udrulningen og promovere det både regionalt og nationalt.

Som opfølgning på seneste møde, og med henblik på at få drøftet potentialet i at understøtte en bredere udrulning af forløbsguiden, er der vedlagt en oversigt over hvilke afdelinger, der lige nu anvender forløbsguiden.

Det kan nævnes, at Styregruppen for forløbsguiden er i overvejelse om at gøre udbredelsen af forløbsguiden til en såkaldt skal-implementering, så både somatikken, psykiatrien og socialområdet forpligtes til at anvende forløbsguiden. For nuværende er anvendelsen af forløbsguiden imidlertid et tilbud, som enhederne selv beslutter, om de vil gøre brug af.

Endelig kan det nævnes, at projektteamet omkring det regionale forløbsguideprojekt lige nu består af 8 medarbejdere, der på fuld tid arbejder med at udbrede forløbsguiden. Dertil skal lægges de ressourcer, som enhederne selv investerer i forløbsguiden, hvilket varierer meget fra enhed til enhed.

Beslutning

Udvalget drøftede sagen, herunder om dette er noget, man kunne arbejde med i klyngerne. Der var dog en opmærksomhed på, at det muligvis er lige tidligt nok, men det blev aftalt, at administrationen undersøger om og i givet fald, hvordan Digital Forløbsguide kan bringes ind i Sundhedssamarbejdsudvalget.

Udvalget ønsker fremadrettet at følge arbejdet med Digital Forløbsguide. Udvalget ønsker som udgangspunkt en status om et år, herunder en tilbagemelding på, hvorvidt det kan bringes ind i klyngerne.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Digital forløbsguide - overblik over anvendelsen i Region Midtjylland

Punkt 7: Godkendelse af referat fra seneste møde i udvalget

1-00-14-22

Resume

Godkendelse af referat fra udvalgets møde den 5. januar 2023.

Direktionen indstiller,

referat fra møde i udvalg for lighed i sundhed den 5. januar 2023 godkendes.

Sagsfremstilling

Referatet fra møde i udvalg for lighed i sundhed den 5. januar 2023 kan tilgås i First Agenda.

Beslutning

Referatet blev godkendt.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 8: Gensidig orientering

1-00-14-22

Sagsfremstilling

Eventuel og gensidig orientering fra udvalgets medlemmer.

Beslutning

Det blev aftalt, at Ditte Fredensborg på det kommende møde giver en kort orientering om mødet i Udsatterådet den 23. marts 2023.

Purnima Erichsen, Bent Graversen og Louise Høegh var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Alle var mødt undtagen Purnima Erichsen og Bent Graversen, der havde meldt afbud.

Louise Høegh deltog under punkt 1.

Mødet blev hævet kl. 12.00.